

KUTATÁSI JELENTÉSEK

2009.

Kataszteri szám	Barlang neve	Kiadás ideje	Érvényesség lejárt	Határozat száma
4430-10	Baglyas 1. sz. víznyelőbarlang	2005.05.13.	2010.03.31.	KDT KTVF 83270-8/2005
4430-462	Baglyas 2. sz. víznyelőbarlang	2005.05.13.	2010.03.31.	KDT KTVF 83270-8/2005
4430-320	BK-1a sz. víznyelőbarlang	2004.12.27.	2009.12.15.	BfNPI 11537-5/2004
4430-350	Fenyves-víznyelőbarlang	2004.12.27.	2009.12.15.	BfNPI 11537-3/2004
4430-80	Bándi 1.sz. barlang	2009.02.20.	2014.02.28.	BfNPI 1945/2009
4430-81	Bándi 2.sz. barlang	2009.02.20.	2014.02.28.	BfNPI 1991/2009
4430-9	Öreg-köves-víznyelőbarlang	2004.12.27.	2009.12.15.	BfNPI 11537-4/2004
4430-452	Zsófiapusttai-víznyelőbarlang	2004.12.27.	2009.12.15.	BfNPI 11537-2/2004
4412-45	Hajszabarnai Pénz-lik	2007.07.18	2009.05.31.	KDT KTVF 43622/07.
4413-16	Zabolaerdei-víznyelőbarlang	2008.03.17.	2012.02.28.	KDT KTVF 19373/08.
4413-17	Kék-hegyi 2-es-víznyelő	2008.03.17	2012.02.28.	KDT KTVF 19377/08.
4411/5	Gombás-barlang	2008.01.11.	2012.12.31.	KDT KTVF 2614/08.
-	Középső-Hajagi-víznyelő	2008.03.07	2012.02.28.	KDT KTVF 19369/08.

Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

8000, Székesfehérvár
Hosszúsétatér 1.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Baglyas 1. sz. víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

Nagyvázsony határában, a Nyír-tótól délkeletre, a D és a 3-as nyiladék találkozásánál található időszakosan aktív víznyelőbarlang. A barlang első kutatója és névadója Markó László, aki 1960-ban elsőként bontotta meg csapatával. Az első jelentős feltáró eredményt azonban 2004 októberére hozta, amikor a budapesti Pannónia Alapítvány kezdeményezésére a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének sikerült áttörnie a kezdeti 10 méternyi omladékos zónát. Felső triász kösszeni rétegekben kialakult, szép folyosós-aknás-termes barlang tárult fel, az utolsó teremben sok cseppkövel. Jelenleg **153 m** hosszú, **24 m** mély.

A tárgyévben nem végeztünk feltáró munkát ebben a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Baglyas 2. sz. víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

A Baglyas-víznyelők a Kab-hegy Dél-nyugati fennsíkján a Som út mellett találhatóak. A Markó László által megtalált víznyelő az út déli oldalán található. A víznyelő megtalálásának idején a 60-as években a Som út még nem létezett. Az általunk 2-es számon említett Bk-4/1 számú víznyelő az út építése után az elterelt vízfolyások révén vált ismertté. Ez egy hajdani, feltöltődött nyelőpont lehetett, mely az úttal elgátolt időszakos felszíni vízfolyások tártak fel ismét. Feltárása 2001-ben a Pannónia Alapítvány kezdeményezésére indult meg, amikor az alapítvány a nyelőpontot kimarkoltatta és fával kiácsolta. A szövetség tagszervezeteinek összefogásával 2004-ben elkészült a 2. számú víznyelő bejáratának végleges biztosítása, azonban az abból feltárt járatok végpontja szálkő szűkületben végződött, ezért a víznyelő kutatásával felhagytunk.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége A Bándi 1.számú-barlangban 2009-ben végzett munkájáról

A Bándi 1. számú barlang, Bánd község belterületén a Kossuth Lajos utca 39. szám alatti ház udvarán nyílik. A felső triász földolomitban kialakult bejáratú száda 5 méter széles, 6 méter magas, 7 m hosszú termet alkot. Formakincsét a réteglapok mentén leszakadozó főté határozza meg. Az eredeti járat oldásos jellegű, amelynek maradványai az oldalfalakon, illetve a leszakadt tömbök alsó felén figyelhetőek meg. A jobboldali fal mentén a fal aláhajlásában a kitöltésben üregesedés figyelhető meg, e fal mentén bontva elképzelhető az omladék megkerülése. Biztató az itt megfigyelhető huzat jelenség, illetve a korábbi

hőmérsékletmérések eredményei, amelyek együttesen a hegylábi barlangokra jellemző klimatikus jegyeket mutatják.

A tárgyévben a terem végén a jobb oldali aláhajlásban a korábban megfigyelt huzatólyuk alatt kezdtük meg a feltárást. Leszakadt réteglapok, talaj és kőtörmelék kitermelésével haladtunk előre. Már az első bontás alkalmával mintegy 5 métert haladtunk előre, ahol egy leszakadt réteglap felett látni lehetett, a járat szabad folytatását. A következő bontás alkalmával a réteglap elbontásával sikerült újra továbbjutni. Ekkor kb. 7 méter új járat tárult fel, amelyben nagyméretű kövek, leszakadt réteglapok között négykézláb lehetett közlekedni. Az oldott felületű falakon, nagyméretű, és kisméretű oldás formák (boxwork) is láthatók. A kb. 1 méter szélességű járatot ember által állva járható mélységben bontottuk ki, így az üledékszállítás talicskával végezhető. A végponton a járat lefelé fordult, ahol az év végéig mintegy 5 méter mélységű akna alakult ki.

A barlangból kitermelt jelentős mennyiségű üledéket a barlang bejárati termében helyeztük el, amelynek elszállítása a következő évben fog megtörténni.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Bándi 2.sz-barlangban 2009-ben végzett munkájáról

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt a feltáró munkát nem kezdtük meg az engedélyes barlangban. A következő évben tervezzük a feltárás elkezdését.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Bk-1/a sz. víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége 2005. januárjától végez feltáró kutatást a Kab-hegyen (Bakony-hegység) Nagyvázsony határában elhelyezkedő Bk-1/a víznyelőbarlangban. Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékok elérése, azon délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz. víznyelőt, melytől kb. 800 m-re déli irányban található a Bk-1/a víznyelőbarlang tölcsére. A Bk (bazaltkarszt)-1/a sz. víznyelőben, 1996-ban folyt utoljára feltáró munka próba jelleggel. Az impozáns szálkőfal (triász, dachsteini mészkő) aljában mélyített kutatóakna egy erősen feltöltődött üregbe vezet, melynek jelentős méretű omladékszónájából több irányba is kitörési lehetőség kínálkozik. Az 1996-ban a járat mélypontja felé törve, az igen biztató légáramlást követve 21.6 méter hosszú és 8.3 méter mély barlangot tártak fel. A Bk-1/a-víznyelőbarlang jelenlegi végpontja a bejáratától számított mintegy 8 méter mélységben van.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Fenyves-víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve ezen délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz víznyelőt.

Az M2-es (Fenyvesi-víznyelő) víznyelőben a 2004-évben a tavaszi árvizeknek köszönhetően felnyílt újabb nyelő ponton próba jelleggel végeztünk bontást. A próbabontás elérte a szálkőfalat, amely mentén a kötörmelékből és talajból álló üledék erősen üregesedett.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A víznyelő időközben annyira feltöltődött, hogy nem tervezünk kutatást ezen a ponton.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Gombás-barlangban 2009-ben végzett munkájáról

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt a feltáró munkát nem kezdtük meg az engedélyes barlangban.

Kutatási zárójelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Hajszabarnai-pénzlik barlangban 2009-ben végzett munkájáról

Bakonyjákó határában, a Hajszabarna északkeleti oldalában található, a Hajszabarna 491 m-es csúcsától északkeletre 120 m-re, a Farkasgyepű-Bakonybél közötti út huszárokelőpusztai elágazásától délnyugatra 300 m-re, 467 m tengerszintfeletti, 75 m relatív magasságban, 120 m hosszú, szintkülönbsége 19 m (-12, +7), felső triász földolomitban, keveredési korrózióval kialakult, többszintes, részben bontott barlang. Cseppkövekben dús: borsókövek, karfiolok, álló- és függő-cseppkövek, cseppkölefolyások, drapériák, tetaraták, cseppkömedencék, barlangi gyöngyök találhatóak benne. Népes denevérkolónia téli szálláshelye.

2007-ben a végpontokon a kitöltő kötörmelék megbontásával próbáltunk meg továbbjutni. Két bontási helyet választottunk, a Déli végponton. Az egyik a nagy hasadék folytatásának iránya, ahol viszonylag nagyméretű kötömbök között kötörmelékben bontva mintegy 5 métert jutottunk előre. A kitermelt kőanyagot a barlangban deponáltuk. A másik bontási hely a barlang legújabbban felfedezett barlangi gyöngyös részének bejárata alatti rész, ahol szépen oldott szálkő-főte alatt bontva, finomszemcsés kőzetlisztet kitermelve 4 méter hosszban sikerült előre haladni. A kibontott járatokkal a barlang összesen 9 méterrel lett hosszabb a kutatási időszak alatt.

2009-ben a szövetség egyéb kutatási területein folyó munkálatok miatt sajnos nem tudtunk kutatótábort szervezni erre a barlangra, így feltáró munka ebben az évben nem történt. Mivel a kettő év időtartamra kapott kutatási engedélyünk 2009. május 31-én lejárt, így nem kívánjuk az engedélyt meghosszabbítani és a kutatást folytatni.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Kék-hegyi 2-es-víznyelőben 2009-ben végzett munkájáról

Az Északi Bakonyban, Porva határában lévő Ménesjárás-pusztától Ny-Ény-ra 1500 méterre, 480 m. tszf. Magasságban, alsó-jura dachsteini-típusú mészkőben kialakult nyelő jelenlegi mélysége 7 méter. Az Acheron Barlangkutató Csoport 1996-ban végzett a víznyelőben feltáró munkát, melynek eredményeként 20 méter mélységig jutottak le, ahol a végponti akna DK-i végpontján jónak ígérkező bontási helyet találtak, de akkor a kutatással felhagytak és a víznyelő időközben besuvadt.

A víznyelő feltárását a 2008-évi nyári Magas-bakonyi táborunk alkalmával kezdtük el, ahol többnapos munkával sikerült lejutnunk az Acheron Barlangkutató Csoport egykori végpontjára, ott azonban további kutatásra alkalmas pontot eddig nem találtunk.

A tárgyévben feltáró munkát nem végeztünk ebben barlangban.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Középső-Hajagi-víznyelőben 2009-ben végzett munkájáról

Szentgál község határában, a Középső-Hajag keleti oldalában található, az Augusztin tanyára vezető piros turistajelzésű nyiladék mellett 600 méter magasságban. A nyiladék szintjétől mintegy 6 méter mélységű meredek falú töbör oldalában nyílik víznyelő jellegű bejárata. Független szalkőfalakkal határolt aknája 4 méter mélységben törmelékben végződött. A Kab-hegyi Erdészeti társaság támogatásának köszönhetően a helyi erdőben vágott faanyaggal sikerült kiácsolni a kutatóknak. A továbbiakban a szalkőfalakat követve egy aláhajlás után meanderező járatba jutottunk, amelynek kitöltését eltávolítva volt lehetséges az előrehaladás. A bontási végpont az előző év végén 10-12 méter mélységben volt.

A tárgyév során több alkalommal, főként a nyári kutatótábor idején végeztünk feltáró munkát ebben a víznyelőben. A kutató tábor végéig 18 méter mélységig sikerült lejutni, ahol egy szépen oldott, de egyre szűkülő szalkő járatban akadunk el. Ezen a ponton a továbbiakban a járat szűk keresztmetszete miatt lehetetlen tovább bontani. Ez a víznyelő is hasonlít a közelben a Hárskúti-fennsíkon korábban megismert víznyelő típushoz, ahol a fejlett víznyelőjáratok 15-20 méter mélységben járhatatlanul szűk járatokban végződnek.

A fentiek miatt a továbbiakban, ebben a víznyelőben nem kívánunk feltáró munkát folytatni.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Öreg-Köves-víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fensíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve ezen délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz víznyelőt (M2), melytől 150m-re keletre található az Öreg-köves víznyelőbarlang (M4) tölcisére.

A barlang egy mészkő kibukkanáson kialakult jelentős méretű víznyelős töborben, a Kab-hegy központi részén a Ménesakol-árokban található. Kutatását 1999-ben a Bakony Barlangkutató Egyesülettől vettük át, azóta évről évre kisebb-nagyobb szakaszokkal növeltük hosszát. 2001 év végére a barlang bejárható hossza elérte a 300 métert (további kb. 50-80 méter már sajnos nem járható), mélysége a legmagasabban fekvő bejáratától mérve 55 méter. A barlang felső triász dachsteini mészkőben (egyész nézetek szerint alsó jura dachsteini típusú mészkőben) alakult ki. Járatait a tektonikus irányítottság hatására létrejött litoklázisokon befolyó vizek eróziós hatása, illetve a beszivárgó vizek korróziós hatása alakította ki. A víznyelő pont patakmederben történő folyamatos hátrálása miatt egymással párhuzamos aknák alakultak ki, melyek a barlang jelenlegi arculatát szinte áttekinthetlenné teszik.

2005 év elején a közvetlenül a 17-s akna tetejére vezető – teljesen feltöltődött – egykori 9 méter mély bejárati akna kiásását, majd végleges járatbiztosítását végeztük el. A munka eredményeként a Kab-hegy legnagyobb – 17 méter mély – egybefüggő aknája vált újra járhatóvá, melynek alján egy szűkület átvésésével újabb járatokat többek között egy kürtőt is sikerült feltárni. A felszínről indított akna mélyítéséhez kis létszámú kutatócsapatra volt szükség. Az ácsolást fával végeztük, majd rövid időn belül kútgyűrűvel váltottuk ki. A 9 méter mélységű aknát 11 db kútgyűrűvel tudtuk biztosítani. A biztosított bejáraton keresztül közvetlenül érhető el a 17-es akna, a Giotin, a Sarló-akna, ezen keresztül a Szelelő-lyuk alatti barlangszakaszok.

A tárgyévben a korábban kútgyűrűvel biztosított bejáraton keresztül a Sarló-akna mélyítését kezdtük el, amelyet az év végéig 10 méter mélységben sikerült kitisztítani. Az üledék kitermelését műanyagvödörrel illetve kézi csörlővel végeztük, a kitermelt anyagot a töböroldalban helyeztük el. A változó 1,5-2 méter átmérőjű akna a bontási végponton feltárja a 8-as (travi) kürtő alját, illetve feltár egy felfelé induló kb. 8 méter magasságig járható kb. 1 méter átmérőjű kürtőt is. A több akna találkozásával kialakult járat a víznyelő jelentős vízvezető aknája lehet. A jelenleg tárgul keresztmetszetben tovább folytatható feltárás.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége

Zabolaerdei-víznyelőben 2009-ben végzett munkájáról

A Kőrös-hegy K-i lábánál, Ménesjárás-pusztától 330⁰-ra keleti irányban 1,5 km-re, dachsteini mészkőből felépülő plató húzódik, 440 méter tszf. magasságban. Ezen a területen a murvás erdészeti úttól NY-ra 70 m-re. Ill. a piros turistajelzésű úttól É-ra 100 m-re található a nyelő egy fenyves területen. Meredekfalú, nagyméretű látványos berogyás. Alján kőzetkibúvás látható. Mélysége 5, átmérője 11 méter. Az alatta feltételezhető barlangba először az Acheron barlangkutató csoport kísérelte meg a bejutást csaknem két évtizeddel ezelőtt. A bontások során mintegy hét méter mélységig jutottak a mélyedés alján induló

omladék hézagrendszerében, de a további kutatás sajnos abbamaradt. A szövetség 2008-évi nyári Magas-bakonyi kutatótábora során indult meg újra a barlang feltárása. A karsztobjektum aljáról kiindulva a tábor utolsó napjáig mintegy **40 méter mélységig** sikerült lejutni.

Sajnos a barlang nagy részére jellemző omlásveszélyes járatok biztosítását a tárgyévben sem tudtuk megoldani, így a végponti feltáró munkára sem kerülhetett sor.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Zsófiapusztai-víznyelőbarlangban 2009-ben végzett munkájáról

A Zsófiapusztai 2. számú víznyelőből nyíló Zsófiapusztai-barlangban a tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk.

Tisztelettel:

Schäfer István
elnök

Bánd, 2010. február 15.

BAKONYI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE

8443 Bánd Kossuth Lajos u. 2/b.

tel: 70/3828-595

Tárgy: kutatási jelentés

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1021 Budapest Hűvösvölgyi út 52.
Juhász Márton

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG Budapest	
Adatlap időpontja: 2010 APR 06	Műhelyszám:
Isztatókönyv száma: alszáma:	1856/2010.
Előirat száma: 695/2009.	Ügyintéző: Juhász M.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének a Hamar-barlangban 2009-ben végzett munkájáról

2006-ban terepbejárások során újabb, eddig nem regisztrált víznyelőket találtunk a Csóka-hegy térségében. A Dachsteini mészkőben kialakult nyelő alján a kövek között botot lehetett ledugni ahol hűvös levegő áramlott ki. Két bontás alkalmával sikerült a lefelé vezető járatot szabaddá tenni, melynek eredményeként egy 10 méter hosszúságú enyhén meanderező oldásos jellegű szálkő járat vált ekkor ismertté. Alját csak kövekből álló álfenék alkotta, ahonnan jól érezhető huzat jött. Néhány órai bontással egy újabb terembe jutottunk, mely egy 15 méteres szépen oldott aknasorba vezetett, melyben 40 méter mélységig sikerült lejutnunk. A jelenlegi végponton agyagdugó állja utunkat. A barlangot a gyors belyukadás után Hamar-barlangnak neveztük el.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A következő évben viszont a barlang további kutatását, eddig elmaradt térképi dokumentálását tervezzük, ezért újra megkérjük a kutatási engedélyt.

Tisztelettel:

Schäfer István
elnök

Veszprém, 2010. február 15.